

Türk Çocuk ve Gençlik Edebiyatında Kanon Üzerine Ön Bilgi Notları

Adnan AY*

Türk çocuk ve gençlik edebiyatı kanonu konusuna geçmeden evvel, kanon kavramının kökenine, kullanım alanlarına, kullanım çeşitliliğine, oluşum nedenine, kanonu meydana getiren mercilerin nasıl oluştuğuna veya kanonun nasıl var olduğuna genel olarak değinmenin yanı sıra, klasik ile kanon arasındaki bağ ve farkların ne olduğunu irdelemek gerekmektedir. Türkiye’de edebî bir alan olan çocuk ve gençlik edebiyatı için kullanılan kavramların tanımları tam anlamıyla yerine oturmadığı için anlam ve kullanım kargaşaya neden olmaktadır, öncelikle bu konu ele alınmalıdır.

Kanon kavramının dünyada genel olarak kullanımı çok eskilere dayansa da, edebiyatta 18. yüzyılın sonlarından itibaren kullanılmaya başlanmıştır.¹ Kanon, anlamı ve kullanım alanı açısından tarih içinde birçok farklılıklar gösteren bir kavram olmuştur. Kökeni Yunancaya dayanan kanon, kural, ilke, cetvel, kriter, ölçüt anlamını içermektedir. Sabit kural ve norm olarak anlamı ise: 1. Bir dinin kutsal yazılarının kabulü, İncil’e dâhil edilen ve gerçek inanç olarak onanmış kitaplar; 2. Bir yazarın özgün sayılan eserleri, örneğin Shakespeare’in eserleri; 3. Edebiyat içerisinde umumi geçerli ve bağlayıcı olarak düşünülen örnek olan yazar ve eserler seçkisi. Bu 3 tür kanon oluşumu bireysel sapmalar ile bütün edebiyat tarihi araştırmalarına ve öğretilerine, özellikle de edebiyat derslerine, öğrenim planlarına, okuma kitaplarına, okuma listesine veya yazılmamış olana dayanan antolojilere temel oluştururlar.²

Kanon kavramından türetilmiş “kanonik” “kanonsal”, “kanon oluşumu”, “kanonlaşmak”, “kanonlaştırmak” ve “kanon açılımı” gibi kavramlar da edebiyat ile birlikte veya dâhilinde kullanılmaktadır.

Kanon oluşumunun nedenini Bloom, “*Kanon’un tarihsel olarak anlamı, eğitim kurumlarımızda okutulmak üzere seçilen kitaplardaki ve son dönemlerdeki çok kültürcülük politikalarına rağmen Kanon’un hakiki sorusu hâlâ cevaplanmayı bekliyor. [...] Ortalama bir ömür, Dünya edebiyatı bir yana dursun Batı geleneğinden seçilen büyük yazarları okumaya yetmeyecektir. Okuyan kişi seçmek zorundadır çünkü bir insan okumaktan*

* Çocuk edebiyatı Araştırmacısı.

1 Haz.: Nünning, Ansgar: *Edebiyat ve Kültür Teorileri*, Metzler Lexikon, J. B. Metzler Verlag, Stuttgart- Weimar 2001, s. 300.

2 Wilpert, Gero von: *Edebiyat Kavramsal Sözlüğü*, Alfred Kröner Yayınevi, Stuttgart 2001, s. 396.

*başka bir şey yapmasa bile her şeyi okuyacak zamanı bulması imkânsızdır.*³ şeklinde açıklamaktadır. Anar ise “*Bir edebiyat kanonunun oluşmasının temel sebebi, geçmişinde zengin bir edebî birikim bulunan milletlerin geçmişini unutmak istememesidir. Geçmiş, bu milletler için sadece geçmişte kalmamıştır. İşte kanon da geçmiş ile bugün arasında bir köprü görevindedir. Bu köprünün sanat, edebiyat gibi alanlarda kurduğu bağlantı, geçmişin sürekli canlı kalmasını sağlar. Bu canlılık işareti de kanon sayesinde geçmişin sesini bugün bütün yüksek tonlarda seslendirebilmesini sağlar.*”⁴ ifadeleriyle dile getirmektedir.

Kanon oluşumu nasıl gerçekleşir? sorusunu Türkiye’de, Murat Belge üç mercide toplar: 1. *Yazarlar, aydınlar, öğretmenler, gazeteler ve dergiler*, 2. *Siyaset, devlet, parti, ideoloji, rejim*, 3. *Halk veya toplum*.⁵ *Kitap-lık* dergisinin 68. sayısında yayımlanan makalelerinde Jale Parla yazarları asıl kanon yapıcı güç olarak kabul eder: “[...] *kanonların en kayda değer kuruluşu eleştirmenler değil, bizzat edebiyatçılar tarafından yapılamıdır.*” derken, Kemal Atakay ise “*Eğitim kurumları, siyasi erk, yazılı ve görsel basın, dergiler, üniversiteler gibi kurumlar karmaşık bir etkileşim süreciyle kanonun oluşmasına katkıda bulunurlar.*”⁶ demektedir.

Anar’a göre kanon oluşumuna, bunlarla birlikte edebiyat eleştirisine direkt bir katkı sağlayan eleştirmen ve edebiyat tarihçilerinin yanı sıra araştırma yayınlarıyla akademisyenler de görüş, fikir, kanaat, yazar-eser-çevreyle ilgili ilişkileri yoluyla katkıda bulunurlar. Ayrıca günümüzde bazı dergiler, Türk edebiyatının çeşitli edebî türlerindeki kanonları ortaya çıkarmak amacıyla soruşturma dosyaları, özel sayılar hazırlamaktadır.⁷ Bloom ise *Batı Kanonu* adlı kitabında şu ifadeleri kullanmaktadır: “[...] *Kanon, hayatta kalmak için birbirleriyle mücadele eden metinler arasında bir seçim hâline gelmiştir. Bu seçimi isterseniz baskın gruplar, eğitim kurumları, eleştiri gelenekleri tarafından yapılmış olarak yorumlayın ya da benim düşündüğüm gibi, sonradan gelen yazarların kendilerini belirli ata figürleri tarafından seçilmiş olarak düşünmeleriyle ortaya çıktığı şeklinde yorumlayın. Son zamanlarda kendisini akademik radikalizm olarak gören şeyin bazı partizanları, eserlerin Kanon’a başarılı reklam ve propaganda kampanyalarıyla dâhil olduğunu iddia edecek kadar ileri gitmişlerdir.*”⁸

Türk edebiyatı’nda son yıllarda kanon kavramının, dolayısıyla da edebiyat kanonunun aydınlatılması, bunların içerikleri ve işlevleri ile ilgili inceleme, araştırma ve tartışmalar yapılmaktadır.⁹ Buna karşın çocuk ve gençlik edebiyatı alanında kanon kavramı çok az sayıdaki akademik çalışmalar¹⁰ dışında yer almaz. Bunun birkaç nedeni vardır:

3 Bloom, Harold: *Batı Kanonu*, İthaki Yayınları, İstanbul 2014, s. 23.

4 Anar, Turgay: Turgay: “Türk Edebiyatında Edebiyat Kanonu: Kanon, Kanona Girmek Ve Kanona Müdahale”, *FSM İlmî Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, 2013, s.58

5 Çıkla, Selçuk: *Mavi Yeşil Dergisi*, sayı: 53, Eylül- Ekim 2008, s. 9, (Murat Belge’den alıntıyı *Kitaplık* 68. sayısından yapar).

6 Bk Anar, s. 67.

7 Bk. Anar, s. 67- 68.

8 Bk. Bloom, s. 27.

9 Bk. Anar, s. 40,

10 Örneğin, Çöltü, İlker: Çukurova Üni. Sosyal Bilimler Enstitüsü Alman Dili Eğitimi Ana Bilim Dalında yazdığı “Almanca’nın Yabancı Dil Olarak Öğretmesinde ÇGY’nın ve Öneminin Okuma

Çocuk ve gençlik edebiyatı dünya genelinde edebiyat türü olarak kabul edilmiş olsa da, hâlâ daha bir alt basamakta konumlandırılmıştır ve konumu bağlamındaki tartışmalar devam etmektedir. Çocuk edebiyatı, adres alıcısı ilişkisi ve sosyalleştirme işlevleri nedeniyle amacı tanımlanmış edebiyat olarak kabul edilmiştir. Bu nedenle edebiyat biliminde, ona şiirsel bir sanat eseri derecesi ve bununla birlikte kanonlaşma talebi de reddedilmektedir. Almanya’da 1960’lı yıllara kadar pedagoji, psikoloji veya sosyolojinin çocuk edebiyatı için sorumlu disiplinler sayılması, ancak edebiyat kavramının genişlemesi ile 1960’lı yılların ortalarında bir farkındalık değişimi ortaya çıkarmış, bunun sonucunda çocuk edebiyatı böylece üniversite düzeyinde araştırma konusu olarak kabul edilmeye başlamıştır. Nitekim çocuk edebiyatıyla ilgilenen enstitülerin ve kürsülerin kurulması da bu zaman dilimine denk gelmektedir.¹¹ Türkiye’de de durum farklı değildir; hatta Almanya’daki tartışmaların ve de bilimsel araştırmaların çok uzağındadır. Ewers bir makalesinde, Almanya’daki konanlaştırma ve etkinleştirme, yayma mercileri olarak yayınevleri ve kütüphaneleri konu edinir¹², Türkiye’de ise bu merciler yeterince belirleyici rol oynamazlar, hele ki kütüphaneler çok zayıftır.

Türkiye’de çocuk ve gençlik edebiyatının tanımlanmasında çeşitlilik olduğu kadar edebî tür kavramının kullanımında da çeşitlilik gözlenmektedir. Çocuk ve gençlik edebiyatının tanımlanmasında Ewers’e göre Almanya’da da birçok tanım mevcuttur, bunların hiçbiri birbirini dışlamazlar, bazıları yan yana var olabilmektedir ve eşzamanlı kullanılabilirler; çünkü her biri değişik bakış açısını geçerli kılmaktadır.¹³ Buna karşın edebî kavram olarak çeşitlilik yoktur. İngiliz dili sahasında çocuk edebiyatı denildiğinde, “çocuk ve gençlik edebiyatı” anlaşılır.¹⁴ Almanya’da kavram olarak türün genel adı “çocuk ve gençlik edebiyatı”dır ama “çocuk edebiyatı” ve “gençlik edebiyatı” öznel olarak kullanılır. Türkiye’de bu konuda da kavram zenginliği bulunmaktadır: “çocuk ve gençlik edebiyatı”, “çocuk ve ilk gençlik edebiyatı”, “çocuk ve gençlik yazını”, “çocuk edebiyatı” ve “çocuk yazını” gibi. Bununla birlikte bu edebî tür için çıkan kitapların çoğu “çocuk edebiyatı”¹⁵ ve bazıları “çocuk ve edebiyat”¹⁶ adı altında yayınlanmaktadır. Çocuk Ede-

Dersleri Bağlamında İrdelenmesi” doktora tezinde “Kanon Yazını ve Betimlenmesi” bölümünde (s. 31-34) “[...] bu çalışmamızı ÇGY ve Kanon yazını eserlerinin okunması ve öğrencilerde elde edilecek kazanımlar olarak değerlendirebileceğimizden dolayı ÇGY’nin kavram olarak tanımını yaptığımız gibi kanon kavramını da açıklamak isteriz.” derken, aynı konteks içinde kullanmaktadır.

- 11 Bettina Kümmerling-Meibauer: *Kinderliteratur, Kanonbildung und literarische Wertung*, J.B. Metzlersche Verlagsbuchhandlung und Carl Ernst Poeschel Verlag GmbH, Stuttgart, 2003. s. 5.
- 12 Ewers, H.-Heino: *Kinder- und Jugendliteratur: Rippl, G- Winko, S.’nin yayımladığı “Handbuch Kanon und Wertung”*, J.B.Metzler Verlag, Stuttgart 2013, s. 350-356.
- 13 Ewers, H.-Heino: *Kinder- und Jugendliteratur*, S. 3, IN: Hrsg. Lange, Günter: *KJL der Gegenwart*, Schneider Verlag Hohengehren, baltmannsweiler 2012.
- 14 Kümmerlin-Meibauer, s. 2.
- 15 “Çocuk Edebiyatı” adı altında örnek verilebilecek: Oğuzhan, A. Ferhan (1977), Baraz, Turhan (1987), Ciravoğlu, Öner (1997), Zengin, Ahmet Yaşar-Nesrin Zengin (2000), Gülerüz, Hasan (2002), Kıbrıslı, İbrahim (2000), Nas, Recep (2002), Şimşek, Tacettin (2002), Yalçın, Alemdar-Gıyasettin Aytaş (2002), Neydim, Necdet (2003), Güleç, Havise Çakmak-Hulusi Geçgel, (2005), Çılgın, Alev Sinar (2007), Gürel, Zeki-Fahri Temizyürek-Namık Kemal Şahbaz (2007), Yüce, Kemal- Mualla Murat Nuhoglu (2007), Gönen, Mübeccel (2013).
- 16 “Çocuk ve Edebiyat” a örnek ise Neydim, Necdet (1998) ve Sever, Sedat (2003) dile getirilebilir.

biyatı adı altında çıkarılan kitapların bazılarının önünde ilave betimlemeler yer almaktadır.¹⁷ Yine çocuk edebiyatı adı altında yayımlanan bu kitapların bazılarının içerisinde “çocuk ve gençlik edebiyatı” veya “çocuk ve gençlik yazını” bölümleri veya açıklamaları bulunmaktadır.¹⁸ Tüm bu yapıtlar, çocuk edebiyatını tanımladıktan sonra çocuk edebiyatı türlerini sıralamakta, açıklamakta ve örneklendirmektedir. Buna karşın çok azında kanonlaşmada önem arz eden “çocuk”, “çocukluk” kavramları açıklanmaya çalışılmıştır.¹⁹ Yine dergilerin çocuk edebiyatı ile ilgili yayınladıkları özel sayıları da “çocuk edebiyatı” adı altında çıkmıştır.²⁰

Çocuk ve gençlik edebiyatı alanında ne yazarlar arasında, ne de akademik çevrede yeterince detaylı araştırma ve tartışma yapılmamaktadır. Çocuk edebiyatı alanında 1987 yılında ilki yayımlanan ve üç yıl ardı ardına çıkan *Çocuk Edebiyatı Yıllığı*²¹ kapsamlı çalışma örnekleridir; fakat arkası maalesef gelmemiştir. Güncel bir Türk çocuk edebiyatı tarihi antolojisi yoktur örneğin.²² Ansiklopedi alanında ancak 2012 yılında *Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Ansiklopedisi* adı altında bir eser yayımlanabilmiştir.²³ Görüldüğü üzere genel edebiyattan ayrı bir tür olarak ortaya çıkan ve onlarca yıl kendini kabul ettirmeye çalışan “çocuk ve gençlik edebiyatı”nda dar çerçeve çizilmiş olmasına rağmen kavram çeşitliliği söz konusudur.

Anar’a göre, “bir edebiyat kanonunun oluşmasının temel sebebi, geçmişinde zengin bir edebî birikim bulunan milletlerin geçmişini unutmak istememesidir”.²⁴ Türk çocuk edebiyatının ilk ürünleri Tazminat (1839-1876) Dönemi’nde ortaya çıkar.²⁵ Bununla birlikte

17 Demiray, Kemal: *Türkçe ÇE* (1954), Baybur, Faut- Kemal Demiray: *ÇE ve Çocuk Kitapları* (1961), Gökşen, Enver Naci: *Örnekleriyle Çocuk Edebiyatımız* (1966), Alpay, Meral-Robert Anhegger: *ÇE ve Çocuk Kitapları* (1975), Haz.: Şirin, Mustafa Ruhi: *99 Soruda Çocuk Edebiyatı* (1994), Gürel, Zeki: *Cumhuriyet Devri ÇE* (1998), Dilidüzgün, Selahattin: *Çağdaş Çocuk Yazını* (2000), Kardaş, Caner-Diyaddin Alp: *ÇE ve Medya* (2000), Kıbrıs, İbrahim: *Uygulamalı ÇE* (2000), Tuncer, Hüseyin-Mehmet Yardımcı: *Eğitim Fakülteleri İçin ÇE* (2000), Güleriyüz, Hasan: *Yaratıcı ÇE* (2002), Nas, Recep: *Örneklerle ÇE* (2002), Okay, Cenev: *Meşrutiyet Dönemi ÇE* (2002), Çavuşoğlu, Ali: *Ana Dili ÇE* (2006), Ed. Güneş, Zeliha: *İlköğretimde ÇE* (2007), Şirin, Mustafa Ruhi: *ÇE Kültürü* (2007), Şirin, Mustafa Ruhi: *Çocuk Edebiyatına Eleştirel Bir Bakış* (2007), Zengin, Ahmet Yaşar-Nesrin Zengin: *Eğitim Fakülteleri İçin ÇE* (2009) Öztürk, Ayten: *ÇE ve Okul Öncesi Eğitimde Türkçe Dili* (2010), Demirel, Şener: *Edebi Metinlerle ÇE* (2011), Şimşek, Tacettin: *Kavramdan Uygulamaya ÇE El Kitabı* (2011), Baş, Bayram: *Türkçe Öğretimi Açısından ÇE* (2012), Sever, Sedat: *ÇE ve Okuma Kültürü* (2013), Samur, Ayşe Öztürk: *ÇE ve Medya* (2011), Can, Dilek Tüfekçi: *ÇE-Kavramsal Yaklaşım* (2014), Can, Dilek Tüfekçi: *ÇE: Giriş* (2014).

18 Dilidüzgün, Selahattin (1996) S. 21, Neydim, Necdet (2003), s. 9 kitaplarına işaret edilebilir.

19 Örnek olarak Güleriyüz, Hasan (2002), Nas, Recep (2002, Neydim, Necdet (2000), Kıbrıs, İbrahim (2000).

20 Örnek olarak *Yansıma: Çocuk Eğitimi ve Edebiyatı*, Temmuz-Ağustos-Eylül 1975, *Türk Dili: Çocuk Edebiyatı*, Nisan 1985, *Hece: Çocuk Edebiyatı*, Ağustos-Eylül 2005.

21 Haz. Şirin, Mustafa Ruhi: *Çocuk Edebiyatı Yıllığı/ 1987, ÇE Yıllığı/ 1988 ve ÇE Yıllığı/ 1989.*

22 Sadece 1961 yılından Fuat Baymur- Kemal Demiray’ın yayınladıkları *Çocuk Edebiyatı Antolojisi* mevcuttur.

23 Sarıyücel, Hasan Latif: *Türk Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Ansiklopedisi.*

24 Bk. Anar, s. 58.

25 Bk. Alpay, (1991) s. 13.

Türkiye’de geçmişte yazılmış metinlerin kolayca okunup anlaşılmasını engelleyen ve ana dilde yazılmış metinleri maalesef büyük bir “yığın” hâline getiren Harf Devrimi’nin etkisi söz konusudur.²⁶ Bu da ulusal klasiklerin oluşmasını zorlaştırdığı gibi kanon oluşumunu da engelleyici faktördür.

Kanon sözcüğünün, *klasik* sözcüğünde olduğu gibi tek bir eser için kullanılması söz konusu değildir. Anar’a²⁷ göre klasik eserler, başkaları tarafından da işlenir, örnek alınır, taklit edilir ve diri kalabilirler. Ama klasikle kanon arasında hayati önemde bazı farklar vardır.

Aralarındaki farkı belirleyen ilk ölçü, klasik olamayan eserlerin değersiz sayılmasıdır, ayrıca klasik olmaya hak kazanan eserlerin, kanon kadar kesin bağlayıcılıklara sahip olmayışıdır. Başka dönemlerin başka klasiklerinin olması bu sebeple asla yadırganmamaktadır. Kanon oluşumunda ise dışlanan her şey hor görülmekte, hatta ölüme mahkûm edilmektedir. Klasikler, yorumlanarak kalıcılıklarını elde eder ve değerleri sebebiyle de kanon konumuna ulaşabilmektedirler. Klasik kavramı ve klasik eser konusu, hemen her devirde tartışılan konulardan biri olmuştur. O’Sullivan’a göre, çocuk edebiyatı klasikleri olan eserler üç kaynağa aittir: 1. Genel veya yetişkin edebiyatı eserlerinden gençlerin yaşına göre uyarlanan eserler (*Robinson Crusoe*, *Gulliver’in Gezileri*, *Don Kişot* v.d.). 2. Halk edebiyatı kökenli bölümden uyarlamalar (destanlar, masallar, efsaneler) ve 3. olarak yaklaşık 19. yüzyıl ortalarından itibaren ve sonrasında baskın form hâline alan türsel çocuk edebiyatı eserleri (*Pinokyo*, *Alis Harikalar Diyarında*, *Struwwelpeter* vd.).²⁸

Bilkan, Türk edebiyatında klasikler konusundaki tartışmaların özellikle Tanzimat’tan sonra yoğunluk kazandığını dile getirir. Klasik kavramıyla ilgili olarak Cemil Meriç, Saint-Beuve’nin (1804-1869) şu görüşlerini aktarır: “*Ben klasiğin şöyle tarif edilmesini isterdim: insan zekâsını zenginleştiren, soyumuzun ortak hazinesine yeni değerler katan, açık seçik bir hakikat bulan; tanıdığımızı, her köşesini taradığımızı sandığımız insan kalbinde, ezelden beri mevcut bir tutkuyu gün ışığına çıkaran; düşüncesini, gözlemine, buluşunu, geniş ve büyük, ince ve makul, sağlam ve güzel bir biçimde ifade edebilen; kendine has üslupla herkese seslenen yazar. Zıppıktı kelimelere iltifat etmeyen bir üslup; hem yeni, hem kadim ve çağın kolayca çağdaşı.*”²⁹ Bilkan, ayrıca klasik eserlerin yüzyıllara uzanan kalıcılığı yanında, birçok edebî esere ilham kaynağı teşkil etmeleri yönüyle de önemini büyük olduğunu belirtir.

Pelin Başçı, kanonun oluşturulmasında otoritenin önemine vurgu yapar ve bu konuyu şöyle açıklar: “*Bu otorite bazen devlet kurumunun görevlendirdiği uzmanlar, kimi zaman da “genel olarak, kalıcılıkla geçicilik, taklitle özgünlük, popülerle seçkin metin arasındaki çizgiyi, bu konuda akademik sayılabilecek bir uzmanlığa sahip kişiler, belli*

26 Bk. Anar, s. 58-59.

27 Bk. Anar, s. 57.

28 O’Sullivan, E.: *Kinderliterarische Komparistik*: Universitätsverlag C. Winter, Heidelberg 2000, S. 392.

29 Bk. Bilkan, Ali Fuat: “Klasiklerden yeni okunacaklar yapmak”, *Çocuk Edebiyatı Özel Sayısı, Hece*, Aylık Edebiyat dergisi, sayı: 104-105, Ağustos-Eylül 2005, s. 142-143.

*ölçütler kullanarak çizerler.*³⁰ Önceleri okullarda öğretmenlerin ve okul yönetimlerinin oluşturdukları okuma listeleri var iken sonrasında ilk ve ortaöğretim okulları için “Millî Eğitim Bakanlığının 100 Temel Eser” listeleri hayatımıza girdi. Buradaki eserler Türk ve dünya çocuk ve gençlik edebiyatından derlenen, resmî otoritenin oluşturduğu okuma kitapları listeleridir, ne tam anlamıyla klasik okuma listelerini oluşturur ve ne de kanonlaştırma düşüncesini içerir. Bu listelerin değiştirilmesi ve kaldırılması bu yüzdendir. Otorite olarak uzmanların atanması veya görevlendirilmesi sonucu kanonlaşma sağlanamamaktadır. Buna bir örnek de Amerika’da oluşturulan komisyondur. Amerika Birleşik Devletleri’nde 1980’lerin başında bir uluslararası çocuk edebiyatı kanonunu tesis etme girişiminde bulunmuş, Amerika Çocuk Edebiyatı Derneği’nin görevlendirdiği uzmanlar komisyonu, çocuk edebî “mihenk taşlarını” derleme denemesi gerçekleştirmiş, lakin hedefine ulaşmamıştır.³¹

Çocuk edebiyatı alanında kanonlaştırma çabaları bütün ülkelerde klasikler üzerinden yapılmaya çalışılmaktadır. Ewers yukarıda anılan makalesinde, çocuk ve gençlik edebiyatı alanında bir kanon oluşturmak için “Çocuk ve gençlik edebiyatı klasikleri” ya da “Çocuk kitapları klasikleri / Gençlik kitapları klasikleri” sloganları etrafında çarpıcı girişimlerin söz konusu olduğunu dile getirir.* Çocuk edebiyatı Almanya’da da kanonlaşmamıştır³² ve hatta bu durum diğer ülkeler için de geçerlidir ama son yıllarda bu konudaki tartışmalar gündemdedir. Sonuç olarak Türkiye’de çocuk ve gençlik edebiyatı kanonu oluşturulması için bu alanda yer alan her birim, her çark zaman geçirmeden ciddi araştırmalar, kendi aralarında tartışmalar ve akademik çalışmalar yapmalıdır. Çocuk, çocukluk ve çocuk edebiyatının sosyalleştirme süreci gibi çocuk edebiyatını kapsayan tüm kavramlar tarihsellik içerisinde güncel olarak araştırılmalı, irdelenmeli ve tanımlanmalıdır. Okullardaki, yayınevlerindeki, kütüphanelerdeki okuma kitapları listelerini, okuma metin listelerini derinlemesine incelemeli, korpus* içerisinde ele alınmalıdır. Mevcut ulusal ve uluslararası çocuk edebiyatı klasikleri listeleri elden geçirilmeli, çocuk ve gençlik edebiyatı tarihi, antolojiler, Tazminat Dönemi’nden bugüne kadar ayrıntılı bir şekilde incelenmelidir. Vakit geçirmeden fakat belirli bir zamana yayarak, sağlam zeminde çocuk ve gençlik edebiyatı kanonu kavramı gündeme alınmalı, enine boyuna tartışılmalı ve bu edebi dalın kanonu oluşturulmaya çalışılmalıdır.

30 Bk. Anar, s. 72.

31 Bk. Kümmerlin-Maibauer, s. 4.

32 Rosebrock, Cornelia: Kinderliteratur im Kanonisierungsproze S. 90, IN: (Hrsg) Richter, Karin-Bettina Hurelmann: Kinderliteratur im Unterricht, Juventa Verlag, Weinheim und München 1998.

* Korpus, bir eserin tamamı, mirası, aynı yapıdaki tüm eserler (doküman belgeler) veya türler, bunun yanı sıra bunların bilimsel tüm yayınlardır.